

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

17.08.2022

Brukermedvirkning felleseide helseforetak

Brukermedvirkning er et av de beste midlene for å sikre at pasienter og pårørendes stemmer blir hørt. Derfor er det etablert brukerutvalg og brukerråd både på regionalt nivå og i alle helseforetak. Utvalgene er sammensatt av representanter fra bruker- og pasientorganisasjoner.

Det oppleves fra de regionale brukerutvalgenes side en ulik praksis i de felleseide helseforetakene og det er ønskelig med en gjennomgang av hvordan brukermedvirkningen ivaretas i de ulike felleseide helseforetakene.

Det vises i den forbindelse til helseforetakslovens §35 samt felles retningslinje for brukermedvirkning på systemnivå (styrevedtatt i de regionale helseforetakene våren 2017):

§35 i helseforetaksloven:

«Regionalt helseforetak skal sørge for at virksomheter som yter spesialisthelsetjenester og andre tjenester som hører naturlig sammen med dette, etablerer systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaringer og synspunkter.»

Felles retningslinje for brukermedvirkning på systemnivå:

«I lovgrunnlag, vedtekter, oppdragsdokument fra Helse- og omsorgsdepartementet til de regionale helseforetakene og i styringsdokument fra de regionale helseforetakene til foretakene er det lagt til grunn at det skal etableres gode systemer for brukermedvirkning på ulike nivå. På (strategisk) systemnivå skjer slik medvirkning i hovedsak gjennom brukerutvalg.»

De regionale brukerutvalgene mener de felleseide helseforetakene må følge vedtatte retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå.

Under følger en kort beskrivelse av brukermedvirkning i de felleseide helseforetakene sett fra de regionale brukerutvalgenes ståsted:

Pasientreiser HF

Pasientreiser HF har opprettet eget brukerutvalg. Brukerutvalget for pasientreiseområdet består av representanter fra sentrale brukerorganisasjoner som for eksempel Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner, Kreftforeningen og Pensjonistforbundet. I tillegg har utvalget representanter fra alle de fire regionale

brukerutvalgene. To av brukerrepresentantene fra de regionale brukerutvalgene sitter også som observatører med tale- og forslagsrett i styret til Pasientreiser HF. Brukerutvalgsmøte ledes av administrasjonen, det føres ikke vedtaksprotokoll og de fleste saker tas til orientering. Organisering av brukerutvalget ved Pasientreiser HF bør endres for å være i tråd med vedtatte retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak.

Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF har etter det brukerutvalget er kjent med, startet en prosess for opprettelse av eget brukerutvalg. De regionale brukerutvalgene mottar henvendelser fra Sykehusinnkjøp HF med spørsmål om brukerrepresentanter til diverse spesialist- og arbeidsgrupper. Særlig innenfor medisinsk teknisk utstyr har det vært etterspurt bedre brukermedvirkning gjennom flere år. Ved at man ikke har et brukerutvalg får man heller ikke uttelling for gjennomgående strategisk brukerkunnskap, og det blir lavere mulighet til læring på tvers av prosjekter.

Luftambulansetjenesten HF

Luftambulansetjenesten HF har i 2021 innhentet brukersynspunkter i tilknytning til prosjektet medisinsk koordinering av ambulansefly (MKA) gjennom egne møter med de regionale brukerutvalgene. De regionale brukerutvalgene er også representert med en brukerrepresentant i styringsgruppe for medisinsk koordinering ambulansefly. Regionalt brukerutvalg i Helse Nord RHF har tidligere påpekt behovet for å styrke brukermedvirkningen i Luftambulansetjenesten HF. Blant pasientgrupper som fraktes med ambulansefly finnes ikke bare de aller sykeste, men også de aller svakeste pasientgruppene, de som ikke har sterke pasientorganisasjoner i ryggen, som f.eks. pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser. Ved spørsmål som omhandler transport av pasienter mot deres vilje, er det særlig sentralt å innhente kunnskap og synspunkter fra brukerrepresentanter. Brukermedvirkning på systemnivå iht. vedtatte retningslinjer, vil kunne sikre at helseforetaket har tilstrekkelig brukerkunnskap også innenfor dette området.

Sykehusbygg HF

Brukermedvirkning i Sykehusbygg HF ivaretas i dag primært ved at brukerrepresentant(er) fra lokale helseforetak deltar i byggeprosjekter i helseforetaket. Tidligere har det i enkelte store byggeprosjekter vært etablert egne brukerutvalg, f.eks. utbygging av Kalnes og i en tidlig fase av utbygging av nye Drammen sykehus. I mindre byggeprosjekter inviteres stort sett en brukerrepresentant inn i prosjektstyre mm. Erfaringene er at brukerkunnskap fra enkeltprosjekter ikke videreføres og gjenbrukes. Sykehusbygg HF bør etablere brukerutvalg i tråd med vedtatte retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå.

Det anbefales videre at det ved større byggeprosjekter opprettes et brukerpanel i det prosjektet er vedtatt, slik at man sikrer bred medvirkning gjennom hele beslutningsprosessen. Brukerpanelet bør bestå av brukerrepresentanter fra lokalt helseforetak, regionalt helseforetak og fra brukerutvalget ved det felleseide helseforetaket

Helsetjenestens driftsorganisasjon for nødnett HF (HDO)

Helsetjenestens driftsorganisasjon forvalter flere prosjekter som er av avgjørende betydning både for hvordan helsetjenesten internt skal organisere sine oppgaver, hvordan tjenester mot f.eks. samiske pasientgrupper skal løses og om nød- og beredskapskommunikasjon. Alle disse områdene er av avgjørende betydning for pasienter og pårørende. Det bør derfor etableres brukerutvalg i tråd med vedtatte retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå.

Oppsummering

På bakgrunn av overnevnte vil de regionale brukerutvalgene anbefale at interregionalt AD møte tar initiativ til etablering av brukerutvalg ved alle de felleseide HF-ene i tråd med vedtatte retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå.

Samarbeid og kunnskapsdeling mellom de regionale brukerutvalgene og brukerutvalgene i de felleseide helseforetakene bør sikres. De regionale brukerutvalgene stiller seg til disposisjon for videre dialog og planlegging av etablering av brukerutvalg ved felleseide helseforetak.